

Більше інформації про права тварин і ідею, що добро і повага існують завдяки всім створінням, які наділені почуттями, див. на сайті: www.uncaged.co.uk.

Додаткова інформація

Твір «Мисливець на китів племені Мака і смерть Левіафана: знову вигадана традиція і обговорення достовірності у Вік сучасності» Роба ван Гінкеля, Університет Амстердаму, можна знайти в Інтернеті, пошукайте.

Інформацію про права аборигенів див. на сайті Міжнародної робочої групи з питань аборигенів: www.iwgia.org; повний текст Декларації 2007 року щодо прав аборигенів див. на сайті: www.un.org.

Матеріал для розповсюдження

Загальна інформація для ведучих

Народ Мака (також відомий, як Мака, або плем'я Мака) живе в резервації, на самій крайній північно-західній точці Олімпійського півострова штату Вашингтон, США. Зараз площа резервації становить приблизно 27 тис. акрів. В липні 1999 року, за даними перепису, плем'я Мака налічувало 1 214 чоловік, хоча зараз у резервації проживає лише 1 079 чоловік. Середній відсоток безробіття в резервації складає приблизно 51%. Майже 49% родин резервації мають прибуток нижче федерального прожиткового рівню, і 59% житлових приміщень вважаються такими, що не відповідають стандартним нормам.

Незважаючи на такий вражаючий опис, вони мають міцні традиції, і багато Мака, закінчивши коледж, повертаються в резервацію, щоб працювати для племені Мака, в місцевій клініці та школі.
<http://www.statemaster.com/encyclopedia/Makah>

Короткий екскурс по недавнім диспутам

- Жовтень 1997 року: за угодою із Міжнародною китобійною комісією племені Мака дозволено вбивати 4 сірих кита на рік.
- 10 травня 1999 року: за 70 років відбулося перше полювання Мака на китів. Протестанти припинили полювання, наражаючи на небезпеку своє життя і життя інших.
- 17 травня 1999 року: одно кита убито.
- 9 червня 2000 року: 9 окружний апеляційний суд наказав, що полювання припиниться до підготовки нової оцінки навколишнього середовища.
- Липень 2001 року: проведена нова оцінка. Полювання знову дозволено.
- 2002 рік: Міжнародна китобійна комісія погодила запит Мака на поновлення квоти щодо відлову китів ще на 5 років.
- Грудень 2002 року: три члени 9 окружного суду постановили припинити полювання на невизначений період до підготовки акту про екологічну експертизу.
- Лютий 2005 року: плем'я Мака подало офіційний запит до Національної служби морського рибальства щодо скасування Акту захисту морських ссавців, що дозволило б їм полювати на китів.
- Вересень 2007 року: деякі члени племені, невдоволені відсутністю позитивних змін, почали полювати на китів незаконно.
- Травень 2008 року: служба рибальства видала проект акту екологічної експертизи.
- Середина 2009 року: відсутність акта екологічної експертизи або рішення по запиту про скасування.

Джерело: www.historylink.org

Більше інформації про полювання на китів і народ Мака можна знайти на сайті www.historylink.org (див. китобійний промисел племені Мака)

Рольові картки

Рольова картка «Крест»

Ваша позиція щодо проблеми китобійного промислу є нейтральною. Ваша роль — надати базову інформацію про права людини і законодавство про навколишнє середовище, виступити посередником між групами і підвести підсумки в кінці дискусії. Ваша робота як методиста зустрічі полягає в забезпеченні того, що дискусія зосереджена на поставленій задачі і роз'ясненні хибних уявлень і непорозуміння. Допоможіть групам відійти від їх розбіжностей і розвинути те, що є між ними спільного задля досягнення консенсусу за такими запитаннями:

- Для чого потрібні кити?
- Чи є сірі кити вимираючим видом?
- Чому Мака мають припинити споживати м'ясо китів?
- Чи можна змінити ритуал вбивства китів племені Мака?
- Чи можна досягнути домовленості, який моніторинг потрібно запровадити для захисту китів?

Розпочніть із привітання. Визначте рамки дискусії. Виділіть дві хвилини і розкажіть про основні права людини та аспекти захисту навколишнього середовища, у разі необхідності, використовуючи нижчеподану інформацію. Ще раз нагадайте мету зустрічі: обговорення проблематики для досягнення спільного розуміння для прийняття ефективного рішення по існуючому конфлікту.

Перед початком основної дискусії попросіть плем'я Мака пояснити причини відновлення китобійного промислу. Після 50 хвилин дискусії, ви можете підвести короткий підсумок і скласти перелік тих аспектів, які виникли протягом зустрічі і які необхідно прояснити.

Деяка базова інформація про права людини, культуру і захист навколишнього середовища

В Статті 1 Міжнародної угоди про економічні, соціальні і культурні права мова йде про те, що:

1. Всі народи мають право на самовизначення. На підставі цього права вони вільно визначають свій політичний статус і вільно здійснюють економічний, соціальний і культурний розвиток.
2. Всі народи можуть, на свій власний розсуд, вільно розпоряджатися природним багатством і ресурсами, не маючи жодних зобов'язань, які виникають із міжнародного економічного співробітництва, оснований на принципі взаємної вигоди та міжнародного права. В жодному випадку народ не може бути позбавлений власних засобів на існування.

Стаття 15:

1. Країни-сторони цього Договору визнають право кожного:
 - (а) брати участь в культурному житті;
 - (б) користуватися перевагами наукового прогресу та їх застосуваннями.

Преамбула до Віденської декларації 1993 року говорить про те, що «Всі права людини є універсальними, неподільними і пов'язаними між собою. Міжнародна спільнота повинна розглядати права людини на глобальному рівні відповідно до принципів справедливості і рівності, з однаковою відношенням та однаковою розстановкою акцентів... потрібно пам'ятати про значення національних і регіональних особливостей і різних історичних, культурних і релігійних цінностей».

В 1981 році Міжнародна китобійна комісія прийняла рішення дозволити китобійний промисел задля існування аборигенів (ASW). В цьому рішенні було визначено китобійний промисел для споживання місцевими аборигенами, який проводиться від імені аборигенів або місцевих народів і ними самими, які мають сильні зв'язки на рівні спільноти, соціальні та культурні зв'язки, пов'язані із тривалою залежністю від китобійного промислу і використання китів».

Відповідно до Конвенції ООН про Морське право, «Одним з головних принципів є оптимальне невичерпне використання відновлювальних морських ресурсів».

В 1982 році Міжнародна китобійна комісія наклала мораторій на відлов вимираючого виду сірих китів. В 1994 році популяція зросла до 21 тис. особин, і вони були вилучені із переліку США вимираючих видів.

Рольова картка «плем'я Мака»

Ваша роль — представити проблему Індіанців племені Мака, які проживають на північно-західному узбережжі Північної Америки. Китобійний промисел є важливою культурною традицією для народу Мака, і ви лише хочете мати право на вбивство 5 сірих китів на рік.

Ви повинні використовувати свої власні знання прав людини і питання захисту навколишнього середовища разом із такою інформацією:

- Незважаючи на те, що останнє полювання на китів відбулося 70 років тому, церемонії, ритуали, пісні і казки передаються і досі живі. Вся соціальна структура була побудована навколо полювання.
- На сьогоднішній день, індіанці племені Мака займаються виловом сьомги і тихоокеанської риби-шаблі, але стара система передачі знань в родині і між друзями існує й досі.
- Європейці і американці проводили промисловий вилов китів, внаслідок чого їх популяція скоротилася. Зараз популяція відновилася, тому вилучена із переліку США вимираючих видів.
- Наша молодь має індивідуальність, оснований на власній культурі і історії. Бути частиною культури, яка має давні традиції, — це такий привілей, який не всі молоді люди в США мають.
- Ми не збираємося полювати на сірих китів у комерційних цілях. Наша мета — церемонія та харчування/існування.
- Ми попросили дозволу на вбивство 5 сірих китів на рік, отже, нам не потрібні вони всі.
- Ми рибалимо у невеликих човниках за допомогою звичайного ручного гарпуна. Ми розглядаємо змінену версію із гранатою на кінці, щось на зразок того, що використовують на Алясці для полювання на полярних китів.
- Ми докладатимемо всіх зусиль, щоб сірі кити не вернулися до переліку зникаючих видів.

Рольова картка «Sea Shepherd і Міжнародна спільнота охорони китів і дельфінів»

Sea Shepherd International — некомерційна, неурядова організація (NGO), яка досліджує і документує порушення міжнародних законів, норм і угод, які захищають морські види дикої природи. Міжнародна спільнота охорони китів і дельфінів (WDCS) — найбільш активна в світі благодійна організація, присвячена захисту і благополуччю всіх китів, дельфінів і морських свиней.

Ви повинні використовувати свої власні знання прав людини і питання захисту навколишнього середовища разом із такою інформацією:

- «Судіть про це, як вам подобається: полювання на китів — це вбивство, а вбивство є неправильним». — Кит — це не людина, але він не менш розумний за людину. Світогляд, який дозволяє вбивство китів, співпадає із світоглядом, який дозволяє геноцид «слабкіших» людських істот. — В більш глибокому смислі, кити і деякі інші ссавці, наділені почуттями, мають право, як не на права людини, так, принаймні, на «гуманне ставлення»..
- Справжня причина такої ініціативи від Мака полягає в тому, що вони дуже добре знають, що м'ясо китів іде за ціною 80 доларів за 1 кг в Японії. Один кит коштує майже один мільйон доларів.
- Дозвіл на полювання на китів племені Мака створить труднощі для тисяч, тому що Норвегія, Японія, Росія і Ісландія поглянуть на це, як на прецедент.
- Ми ідемо по тонкому канату, намагаючись поважати історичні права народу для здійснення давньої традиції і збалансувати інтереси збереження і захисту китів.
- В 1995 році було розкритиковане полювання на сірих китів Росією, коли стверджувалося, що м'ясо китів не поїдали аборигени, а його згодовували лисам на фермах.
- Культура міняється. Ескімоси із Норт Слоупу на Алясці зараз економічно дуже відрізняються від народів, які полювали на китів століття тому. Розробка нафтових родовищ принесла величезні гроші місцевому населенню. Також полювання з мотосаней і гелікоптерів ніяк не асоціюється із аборигенами.
- Поки міжнародна китобійна комісія продовжує проводити дебати щодо комерційного відлову китів, сотні китів, їх родичі, дельфіни і морські свині, вмирають щороку, непомітно, під час полювання аборигенів.
- В контексті світу дикої природи необхідно слідувати принципу обережності.

Рольова картка «Союз крайньої півночі»

Союз крайньої півночі — головна організація, яка представляє мисливців на китів і тюленів Канади, Гренландії, Фар'єрських островів, Ісландії і Норвегії. HNA працює заради майбутнього берегових культур і невичерпного використання ресурсів морських ссавців.

Ви повинні використовувати свої власні знання про права людини і питання захисту навколишнього середовища разом із такою інформацією:

- Народ Мака полював на китів вже 2 тис. років, коли прийшли білі імперіалісти і забрали китів і знищили традиції Мака та їх уклад життя.
- Зараз китів знову багато, але білі люди хочуть заборонити їх відлов і позбавити нас наших прав.
- Різні культури не зможуть ніколи домовитися про те, які тварини особливі, а які краще підходять для споживання. На півночі Норвегії люди мають особливий зв'язок із звичайною гагою, в той час як в Данії грудка гаги — це делікатес. Тому, ствердження «кити — це інше» породжує питання «інше — для кого?»
- Китобійний промисел, так само як і полювання на тюленів, дозволені лише для аборигенів, і не в комерційних цілях, а виключно для «традиційного використання». Це неправда, тому що:
 - «що є традиційним» визначають далеко не спеціалісти.
 - Прив'язати китобійний промисел і полювання на тюленів до некомерційного виробництва означає відмовити народу в його очевидному праві на визначення свого майбутнього.
 - Жодна культура не стоїть на місці, але політика боротьби із китоловами є де-факто спробою «заморозити» ситуацію, перетворити культуру, що розвивається, на музейний експонат.
 - Комерційний підхід сам по собі вважається поганим більшістю підрядними урядами Міжнародної китобійної комісії (органу, який контролює китобійний промисел). По іронії долі, таку думку виражають уряди, які, як правило, виступають за вільну торгівлю.
- Поточний мораторій, або політику «руки геть від китів», важко відстояти, використовуючи логічні аргументи. Існує багато практичних прикладів в сільському господарстві, рибальстві та лісництві, які не є відновними, проте не існує чіткої заборони щодо них.
- «Морські ссавці є частиною живих ресурсів екосистем океану. Вони повинні захищатися, і полювання на них повинно здійснюватися, коли існує впевненість, що розмір їх популяції дозволяє це. Полювання може також проводитися для попередження перевищення популяції в морських екосистемах». (Звіт про морських ссавців Ради Європи від 12 липня 1993 року).
- Китобійний промисел є хорошим прикладом, як міжнародна співпраця може трансформувати ситуацію надмірного використання до невичерпного використання. Міжнародна співпраця не є доскональною, але вона може працювати і дійсно працює.

Рольова картка «Грінпіс»

Захисники Грінпіс в усьому світі поширюють свої думки про те, як створити невичерпний світ.

Ви повинні використовувати свої власні знання прав людини і питання захисту навколишнього середовища разом із такою інформацією:

- Народи різних культур в усьому світі відносяться до китів, як до священних і вважають кожен вид суверенною нацією, яка гідна поваги та захисту.
- Кити несуть радість тисячам спостерігачів за ними.
- Грінпіс не підтримує жодного китобійного промислу, але водночас і не виступає проти полювання на китів заради існування, без комерційної цілі.
- Сірі кити мігрують на велику відстань щороку, і вони на нетривалий час заходять у води проживання племені Мака.
- Якщо пропозиція про надання дозволу на полювання 5 китів на рік одним племенем буде прийнята, тоді деякі інші племена в Канаді і Алясці скажуть: «Так, якщо вони можуть полювати на них, то ми також можемо полювати на них».
- Вкрай важко точно визначити поточну кількість китів в різних популяціях китів. Розмір більшості популяцій відомий з точністю плюс-мінус 50%. Так як зміни відбуваються дуже повільно, неможливо сказати, чи популяція зростає або зменшиться за декілька років. Проте, немає сумніву, що популяція китів зменшується внаслідок комерційного відлову.